

Handläggare
Maria Svedberg
Telefon: 08-508 09 014**Till**
Norrmalms stadsdelsnämnd

Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar (upphandlingspolicy) – remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Christina Rapp Lundahl
StadsdelsdirektörUlrika Klemets
Administrativchef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har fått i uppdrag att se över möjligheterna att utreda regelverket om innovations-upphandling och inarbeta detta i stadens konkurrenspolicy samt att utreda möjligheterna att ställa krav på samhällsansvar vid stadens upphandlingar.

Förvaltningen delar stadsledningskontorets synpunkter och förslag i remissen.

Förvaltningen vill framhålla att när krav och metoder för en upphandlig bestäms, är det viktigt att alltid utgå från behoven i det enskilda fallet.

Kompetens att genomföra innovativa upphandlingar bör byggas upp centralt i staden för att kunna bistå förvaltningar där så behövs.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt svar på remiss angående innovationer och krav på samhällsansvar vid stadens upphandlingar. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 19 juni 2013.

I samband med budget för år 2012 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att utreda regelverket om innovationsupphandling och inarbeta detta i stadens konkurrenspolicy.

I samband med tertiärrapport 1 2012 gav kommunstyrelsen stadsledningskontorets i uppdrag att utreda möjligheterna till krav på samhällsansvar vid stadens upphandlingar.

Ärendet

För att styra stadens samtliga verksamheter till att sträva efter att främja innovation vid upphandling samt att ställa krav på samhällsansvar föreslår stadsledningskontoret att inarbetning av detta sker i stadens upphandlingspolicy och inte i konkurrenspolicyn. Dessutom föreslår stadsledningskontoret att tillämpningsanvisningarna till policyn revideras med anledning av tillägget till policyn.

Innovation

Terminologin avseende innovation och innovationsupphandling är inte helt entydig. Stadsledningskontoret skiljer på två olika kategorier av upphandling, innovationsupphandling och innovationsvänlig upphandling.

Innovationsupphandling – Upphandling av en i förväg okänd lösning på ett definierat problem eller behov för vilka det ibland ännu inte har etablerats någon marknad.

Innovationsvänlig upphandling – Upphandlingen utformas på ett sådant sätt att innovationer inte utestängs eller missgynnas vid upphandlingen. Detta kan ske genom att vid upphandlingen beakta möjligheten att det kan finnas produkter baserade på nya innovationer som redan finns på marknaden eller som är så pass utvecklade att de vid upphandling kan utgöra ett alternativ till etablerade produkter.

Risker

Upphandling av innovativa lösningar är förenat med visst mått av risktagande eftersom dessa varor och tjänster är helt eller

delvis oprövade. Stadsledningskontoret anser därför att det måste vara upp till varje nämnd/bolag att avgöra om organisationen är beredd att prioritera detta i det givna ögonblicket då upphandlingen sker.

Krav på samhällsansvar

Enligt stadsledningskontoret är det ytterst angeläget att de leverantörer staden anlitar delar stadens värderingar i fråga om grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns juridiska möjligheter för att beakta sociala hänsyn i offentlig upphandling. Det finns också ett antal standarder och ramverk för krav på samhällsansvar.

Begreppet samhällsansvar är inte entydigt definierat och stadsledningskontoret föreslår att stadens krav på samhällsansvar ska omfatta att leverantören iakttar:

- respekt för grundläggande mänskliga rättigheter,
- förbud mot barn- och tvångsarbete,
- att arbetstagare tillförsäkras minimilöner och arbetsmiljö utifrån den nationella lagstiftningen
- att arbetstagare inte diskrimineras, samt
- att korruption motarbetas

Detta ska avse såväl leverantörens egen verksamhet som underleverantörer, både lokalt och globalt.

En upphandlande myndighet ska kontrollera och följa upp ställda krav i en upphandling. Stadsledningskontoret föreslår därför att krav på samhällsansvar utformas som särskilda kontraktsvillkor.

Stadsledningskontorets förslag till text för inarbetning i upphandlingspolicyn

Stadsledningskontoret föreslår följande text om innovationer, krav på samhällsansvar och regler för mutor och jäv för inarbetning i upphandlingspolicyn:

”Upphandling av innovativa lösningar

Innovationer är av vikt för att stadens verksamhet ska kunna utvecklas och bedrivas med högre kvalitet, mer effektivt och med bättre service.

Staden ska därför sträva efter att utforma upphandlingar på ett sådant sätt att innovativa lösningar främjas.”

”Krav på samhällsansvar

Staden ser det som ytterst angeläget att de leverantörer staden anlitar genom upphandling delar stadens värderingar i fråga om grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter.

Staden ska därför vid upphandlingar ställa krav på samhällsansvar om detta motiveras av upphandlingens art. Krav på samhällsansvar ska utformas så att mindre leverantörers möjlighet att delta i upphandlingen inte försvåras.

Kommunstyrelsen utfärdar tillämpningsanvisningar angående krav på samhällsansvar vid upphandling.

Kommunstyrelsen samordnar frågor inom staden som rör uppföljning, kontroll och dialog med leverantörer avseende krav på samhällsansvar vid upphandling.”

”Mutor och jäv

När upphandling genomförs ska detta ske i enlighet med gällande lagar och stadens interna regler, se vidare Riktlinjer om mutor och representation, dnr 201-756/2012.”

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom administrativa avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser stadsledningskontorets förslag till remiss är bra och stödjer samtliga förslag men vill dessutom göra några tillägg.

Förvaltningen vill ytterligare understryka vikten av att när krav och metoder för en upphandling bestäms, är det viktigt att alltid utgå från behoven i det enskilda fallet.

Förvaltningen anser vidare att för att arbeta aktivt med innovation i upphandlingar krävs god kompetens både inom upphandlingsprocessen och inom det område som upphandlingen avser. Förvaltningen ser därför med fördel att stadsledningskontoret eller serviceförvaltningen ges i uppdrag

att skaffa kompetens för att operativt kunna stödja
förvaltningar vid innovativa upphandlingar.

Ställda krav i en upphandling ska kontrolleras och följas upp.
Förvaltningen anser därför att krav på samhällsansvar ska
ställas där det är relevant. Förvaltningen anser vidare
tillämpningsanvisningarna för krav på samhällsansvar också
ska förtydliga hur uppföljning ska ske samt vilka
sanktionsmöjligheter som finns om en leverantör inte följer
ingånget avtal.

Bilagor

Remissen